

Ons kenmerk: ACM/DE/2013/2013206299

Zaaknummer: 13.1085.52

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014 voor Liander N.V.

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet.

**Pagina
1/27**

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag

T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor *Liander N.V.*

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Achtergrond	3
3	Juridisch kader	5
4	Procedure	9
5	Vaststelling Totale Inkomsten.....	11
6	Beoordeling Tarieven.....	15
7	Dictum	19
	Bijlage 1 Berekening van de Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties	20
	Appendix bij Bijlage 1: TI-berekening 2014 incl. correcties.....	27
	Bijlage 2 Tarievenblad	

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

1 Inleiding

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 81c van de Gaswet. Op grond hiervan stelt ACM jaarlijks voor iedere netbeheerder gas de tarieven vast die deze netbeheerder ten hoogste mag berekenen voor het transport van gas dat bestemd is voor levering aan afnemers, de transportondersteunende diensten en voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt (hierna: transport- en aansluittarieven).
2. De transport- en aansluittarieven die ACM met dit besluit vaststelt treden in werking met ingang van 1 januari 2014. Dit besluit is van toepassing op Liander N.V. (hierna: Liander).

2 Achtergrond

3. ACM houdt onafhankelijk toezicht op de gasmarkt met als doel deze markt zo effectief mogelijk te laten werken. De gasmarkt bestaat uit de segmenten productie, levering en transport van gas en het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt. Bij productie en levering van gas is sprake van een vrije markt. Voor de bijbehorende diensten in deze segmenten kunnen handelaren, zakelijke gebruikers en consumenten zelf bepalen met welk bedrijf zij een contract willen afsluiten. Bij het transport van gas en voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt is dit niet het geval. Afnemers met een aansluiting op een bepaald gastransportnet kunnen niet zelf bepalen door welke netbeheerder zij het transport willen laten verrichten. Zij zijn gebonden aan de netbeheerder die het gastransportnet beheert waar zij een aansluiting op hebben.
4. Degene aan wie een gastransportnet toebehoort is verplicht voor het beheer van dat net één of meer naamloze of besloten vennootschappen als netbeheerder aan te wijzen.¹ De aanwijzing van een netbeheerder behoeft de instemming van de minister van Economische Zaken (hierna: de Minister).² Gasunie Transport Services B.V. is aangewezen als beheerder van het landelijk gastransportnet. De meeste afnemers zijn echter niet op dit landelijk gastransportnet aangesloten, maar op een fijnmazig gasdistributienet met een regionaal karakter en veelal met een lager drukniveau (hierna: distributienet). Via het landelijk gastransportnet en het distributienet stroomt het gas naar de afzonderlijke

¹ Ingevolge artikel 2, achtste lid, van de Gaswet. Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Gaswet kan een rechtspersoon die de productie, de aankoop of de levering van gas verricht *niet* worden aangewezen als netbeheerder.

² Ingevolge artikel 4, tweede lid, van de Gaswet.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

afnemers. Beheerders van dergelijke distributienetten worden regionale netbeheerders genoemd. Liander is een regionale netbeheerder gas (hierna: netbeheerder).

5. In de Gaswet zijn de beheertaken voor netbeheerders bepaald.³ Een netbeheerder heeft onder meer tot taak zijn gastransportnet op economische voorwaarden in werking te hebben, te onderhouden en te ontwikkelen op een wijze die de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van dat gastransportnet en van het transport van gas waarborgt en het milieu ontziet.⁴ Daarnaast heeft een netbeheerder tot taak koppelingen met andere gastransportnetten te realiseren, reparaties aan zijn gastransportnet uit te voeren⁵ en eenieder die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting of een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting.⁶ Netbeheerders hebben er belang bij dat zij de kosten die zij maken om te voldoen aan de wettelijke beheertaken, inclusief een redelijk rendement, terug kunnen verdienen.
6. Aangezien het niet doelmatig is om meerdere gastransportnetten naast elkaar te hebben, bevinden netbeheerders zich in een monopoliesituatie. Zij ondervinden bij het beheer van hun gastransportnetten geen concurrentie van andere netbeheerders. Het ontbreken van concurrentie kan ertoe leiden dat een netbeheerder onvoldoende doelmatig werkt, te hoge tarieven in rekening brengt of tussen verschillende typen afnemers discrimineert. Afnemers worden in dergelijke gevallen benadeeld. Afnemers zijn namelijk gebaat bij een bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport. Ook indien de netbeheerder structureel een hoger rendement behaalt dan in het economisch verkeer gebruikelijk, worden afnemers benadeeld. Dat afnemers in dergelijke gevallen benadeeld worden klemt des te meer, omdat zij meestal niet in staat zijn om te kiezen voor een aansluiting op een gastransportnet van een andere netbeheerder waar zij *“meer waar voor hun geld krijgen”*.⁷
7. De wetgever heeft ACM daarom belast met de taak om een methode vast te stellen waarmee netbeheerders *“een prikkel krijgen om net zo doelmatig te handelen als bedrijven op een markt met concurrentie”*⁸. Indien daarvan sprake is, resulteert dat naar de mening

4/27

³ Ingevolge artikel 10b, eerste lid, van de Gaswet is het de netbeheerder niet toegestaan om goederen of diensten waarmee zij in concurrentie treden te leveren, tenzij het betreft het verrichten van de in dat artikellid limitatief opgesomde werkzaamheden. Artikel 32 van de Gaswet stelt daarbij dat een gasbedrijf een afzonderlijke boekhouding moet aanhouden voor het transport van gas.

⁴ Ingevolge artikel 10, eerste lid, van de Gaswet.

⁵ Ingevolge artikel 10, derde lid, onder a, van de Gaswet.

⁶ Ingevolge artikel 10, zesde lid, van de Gaswet.

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 174, nr. 28, p. 13.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 174, nr. 28, p. 13.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

van ACM in een optimale balans tussen prijs en kwaliteit van de geleverde diensten. Met de vaststelling van een dergelijke methode reguleert ACM de inkomsten van de netbeheerders. ACM beoogt daarbij een optimale balans te vinden tussen de belangen van de diverse betrokkenen. Toepassing van de reguleringsmethode leidt uiteindelijk tot een korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), een kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en rekenvolumina voor elke netbeheerder afzonderlijk. De x-factor, de q-factor en de rekenvolumina leiden op hun beurt weer tot inkomsten die elke netbeheerder ten hoogste mag behalen voor het transport van gas naar zijn afnemers en de transportondersteunende diensten. Uit deze maximale Totale Inkomsten worden vervolgens maximumtarieven voor de afzonderlijke diensten afgeleid. Kortom, ACM stelt een reguleringsmethode vast waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van transport worden bevorderd ten behoeve van afnemers als ware er marktwerking.

5/27

3 Juridisch kader

8. Jaarlijks stelt ACM in afzonderlijke tarievenbesluiten de maximum transport- en aansluittarieven vast die elke netbeheerder in rekening mag brengen. ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe de transport- en aansluittarieven voor 2014 samenhangen met het methodebesluit voor regionale netbeheerders gas voor de vijfde reguleringsperiode (2014-2016)⁹ (hierna: het methodebesluit) en de daarvan afgeleide x-factor, q-factor en rekenvolumina per netbeheerder voor de periode 2014-2016. ACM hecht hier waarde aan omdat deze begrippen onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

Van het methodebesluit en het x-factor-, q-factor- en rekenvoluminabesluit...

9. ACM heeft in het methodebesluit de methoden tot vaststelling van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor de periode 1 januari 2014 t/m 31 december 2016 (hierna: de vijfde reguleringsperiode) voor de regionale netbeheerders gas vastgelegd. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81 van de Gaswet:

“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd, de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld, vast. Het besluit tot vaststelling van de methode

⁹ Besluit van 26 september 2013 met kenmerk ACM/DE/2013/103998/549.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.

2. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economisch verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van netbeheerders wordt bevorderd.

3. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.

4. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 81b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door ACM geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven.”

10. Vervolgens heeft ACM de methoden uit het methodebesluit toegepast om de hoogte van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor iedere netbeheerder afzonderlijk vast te stellen. Voor de vijfde reguleringsperiode zijn de rekenvolumina en de x- en q-factor voor Liander vastgesteld in het besluit van 30 september 2013 met kenmerk ACM/DE/2013/204369. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet:

“1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:

- a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,*
- b. de kwaliteitsterm, en*
- c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.”*

via het tarievenvoorstel...

11. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de transportondersteunende diensten (hierna: tarievenvoorstel) aan ACM. Daarbij nemen de netbeheerders onder meer het uitgangspunt van kostenoriëntatie, de tariefstructuren zoals vastgelegd in de TarievenCode Gas, de door ACM vastgestelde x-factor, q-factor en rekenvolumina en de wettelijke formule in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81b, eerste en tweede lid, van de Gaswet:

“1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, met inachtneming

6/27

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 81a, en
- d. de formule:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij:

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven uit het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaand aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t-1 en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft en

- e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e of 39f, tweede lid, voor zover deze kosten als doelmatig zijn;
- f. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij en krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en f.”

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

naar het tarievenbesluit

12. ACM stelt jaarlijks voor iedere netbeheerder de tarieven vast met betrekking tot het transport van gas, de transportondersteunende diensten en de tarieven voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt (hierna: tarievenbesluit). Dit tarievenbesluit bevat de transport- en aansluittarieven die afnemers van gas ten hoogste moeten betalen. Hierbij kan ACM een correctie toepassen, bijvoorbeeld in het geval dat bij eerder vastgestelde tarieven gebruik is gemaakt van onjuiste of onvolledige gegevens. De wettelijke grondslag voor het tarievenbesluit is artikel 81c, eerste of derde lid, van de Gaswet, waarbij ACM een correctie kan toepassen op grond van het tweede of vijfde lid van dat artikel:

“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt met betrekking tot het transport van gas dat bestemd is voor levering aan afnemers voor iedere netbeheerder de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor de onderscheiden tariefdragers en die deze ten hoogste mag berekenen voor het transport van dat gas en de dat transport ondersteunende diensten, alsmede de tarieven voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt, jaarlijks vast.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:

a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;

b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en ACM van bestuur van de mededingingsautoriteit, indien hij de beschikking had over de juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate afwijken van de vastgestelde tarieven.

c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken.

d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.

3. Indien het voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 81b, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de tarieven voor de desbetreffende netbeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 81b.

(...)

5. Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, of 81a, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.”

13. De tarieven gelden vanaf de datum van inwerkingtreding van het tarievenbesluit tot 1 januari van het jaar volgend op deze datum van inwerkingtreding, ingevolge artikel 81d, eerste lid, van de Gaswet:

“1. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar, volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven.”

4 Procedure

14. Met het methodebesluit heeft ACM op grond van artikel 81, eerste lid, van de Gaswet de methode vastgesteld tot vaststelling van de x-factor, q-factor en de rekenvolumina voor de vijfde reguleringsperiode.
15. Met het besluit van 30 september 2013 met het kenmerk ACM/DE/2013/204369 heeft ACM op grond van artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet voor Liander voor de vijfde reguleringsperiode een x-factor van 6,35 vastgesteld en de q-factor op nihil gesteld. Met dit besluit heeft ACM voorts de rekenvolumina van Liander voor de vijfde reguleringsperiode vastgesteld. ACM hanteert deze rekenvolumina bij het onderhavige tarievenbesluit. De voor het jaar 2014 gehanteerde rekenvolumina zijn weergegeven in Bijlage 2a van dit besluit.
16. Aan de hand van artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet, heeft ACM met gebruikmaking van de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (hierna: cpi) voor het jaar 2014 berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd over de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd over de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2014 bedraagt 2,8%.
17. Ingevolge artikel 81c, eerste of derde lid, van de Gaswet stelt ACM voor iedere netbeheerder de tarieven voor het transport van gas en de transportondersteunende diensten, alsmede de tarieven voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt, jaarlijks vast. Hierbij kan ACM een correctie toepassen op grond van het tweede of vijfde lid van dit artikel.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

18. In het kader van een zorgvuldige voorbereiding van het onderhavige besluit heeft ACM zowel alle afzonderlijke regionale netbeheerders, als Netbeheer Nederland en organisaties die op de energiemarkt belangen behartigen van onder meer consumenten, zakelijke energieverbruikers en het bedrijfsleven in het algemeen, uitgenodigd voor een klankbordgroep. ACM heeft met de klankbordgroep overlegd op 1 juli 2013. Dit overleg had een informerend en consulterend karakter ten behoeve van onderhavig besluit.
19. Per brief¹⁰ van 23 juli 2013 heeft ACM aan alle netbeheerders aangegeven dat zij vanwege het later vaststellen van de methodebesluiten, x-factorbesluiten, q-factorbesluiten en rekenvoluminabesluiten, uitstel hebben gekregen voor het indienen van het tarievenvoorstel 2014 tot uiterlijk twee weken na het door ACM versturen van de modules ten behoeve van de tarievenvoorstellen.
20. Op 4 oktober 2013 heeft ACM de betreffende module naar Liander gestuurd tezamen met het verzoek een tarievenvoorstel, als bedoeld in artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet bij ACM in te dienen. Op 18 oktober 2013 heeft ACM het tarievenvoorstel ontvangen.
21. Op 23 oktober 2013 heeft ACM het tarievenvoorstel ter inzage gelegd. Tevens heeft zij dit voorstel op haar website gepubliceerd (www.acm.nl). Hiervan is mededeling gedaan in de Staatscourant.¹¹ Gedurende de termijn van de terinzagelegging, die eindigde op 6 november 2013, heeft ACM belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie op het tarievenvoorstel in te dienen. ACM heeft geen reacties ontvangen.
22. Na ontvangst van het tarievenvoorstel heeft ACM deze beoordeeld en aan Liander aanvullende vragen gesteld, met het verzoek een toereikende onderbouwing dan wel een aangepast tarievenvoorstel voor het jaar 2014 in te dienen. Op 8 november 2013 heeft ACM een aangepast tarievenvoorstel vergezeld van een toereikende onderbouwing van Liander ontvangen. Na ontvangst hiervan heeft ACM deze beoordeeld en geconcludeerd dat het voorstel aan de gestelde eisen voldoet. ACM beschouwt het tarievenvoorstel van 8 november 2013 daarom als definitief voorstel.

10/27

¹⁰ Kenmerk: ACM/DE/2013/202667.

¹¹ Staatscourant 23 oktober 2013, nr. 29886.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

5 Vaststelling Totale Inkomsten

23. Op basis van de wettelijke formule zoals opgenomen in randnummer 11, de x- en q- factoren zoals opgenomen in randnummer 15 en de cpi zoals opgenomen in randnummer 16 stelt ACM de Totale Inkomsten voor het jaar 2014 (exclusief correcties) voor Liander vast op EUR 330.564.759.
24. Op grond van artikel 81c, tweede en vijfde lid, van de Gaswet kan ACM de tarieven die zullen gelden in het jaar *t* corrigeren. ACM corrigeert de Totale Inkomsten 2014 (exclusief correcties) voor de volgende nacalculaties:
- 5.1) ORV Lokale Heffingen 2012;
 - 5.2) Faillissement Orro Energy Nederland B.V. (hierna: Orro) en Trianel Energie B.V. (hierna: Trianel);
 - 5.3) Correctie voor vervallen vergoeding dubieuze debiteuren 2013;
 - 5.4) Correctie voor netverliezen gas als gevolg van wijzigingen in de codes;
 - 5.5) Correctie voor besparingen als gevolg van invoering van het nieuwe marktmodel;

Hierna behandelt ACM bovenstaande correcties die in de Totale Inkomsten 2014 zijn verwerkt.

25. Voorts merkt ACM op dat zij iedere netbeheerder in staat heeft gesteld om de doelmatige kosten op te geven die deze netbeheerder in 2012 en 2013 heeft gemaakt voor de verwerving van – en investering in – een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van de Minister, zoals bedoeld in artikel 81b, eerste lid, onder f, van de Gaswet. Geen van de netbeheerders heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt, waardoor ACM voor deze kosten geen nacalculatie heeft verwerkt in de Totale Inkomsten 2014. Om deze reden geeft ACM deze nacalculatie niet weer in Bijlage 1 van dit besluit.

5.1 Nacalculatie ORV Lokale Heffingen 2012

26. In het methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode voor regionale netbeheerders gas (2011-2013)¹² heeft ACM aangekondigd na te calculeren voor het objectieveerbare regionale verschil (hierna: ORV) 'Lokale Heffingen'. ACM beschikt nu over de feitelijke gegevens van het jaar 2012. ACM past de Totale Inkomsten 2014 aan, nu de feitelijke gegevens afwijken van de geschatte gegevens van de kosten voor Lokale Heffingen in

11/27

¹² Besluit van 26 augustus 2010 met kenmerk 103222_1/246.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

2012.

27. ACM berekent de correctie voor de nacalculatie ORV Lokale Heffingen 2012 als volgt. De geschatte gegevens over Lokale Heffingen in de x-factorberekening voor de vierde reguleringsperiode gas (gebaseerd op het jaar 2009) worden vervangen door de feitelijke gegevens voor het jaar 2012. Conform de reguleringssystematiek kan op basis van de feitelijke gegevens over de kosten van Lokale Heffingen in het jaar 2012, het beoogde niveau van inkomsten voor het jaar 2012 exact worden bepaald.
28. Het verschil tussen het inkomstenniveau in 2012 op basis van de geschatte gegevens en het inkomstenniveau in 2012 op basis van de feitelijke gegevens bepaalt het nacalculatiebedrag. ACM gebruikt het rekenmodel behorende bij de x-factorbesluiten van de vierde reguleringsperiode gas¹³ om dit verschil te berekenen en tot een aanpassing van het inkomstenbedrag te komen. Het nacalculatiebedrag resulteert in de correctie 'Lokale Heffingen 2012' en wordt verdisconteerd in de Totale Inkomsten 2014.

12/27

5.2 Nacalculatie faillissement Orro en Trianel

29. In artikel 2.3.8 van de TarievenCode Gas¹⁴ is bepaald dat indien een netbeheerder als gevolg van het faillissement van een leverancier tariefinkomsten derft, deze verrekenend mogen worden in zijn tarieven. Hierbij geldt als voorwaarde dat tussen de netbeheerder en de leverancier het leveranciersmodel van toepassing was.
30. De verrekening van de gedeerde tariefinkomsten heeft hooguit betrekking op de tariefinkomsten gedurende twee maanden voorafgaand aan het moment dat de vergunninghouder in staat van faillissement is verklaard. Het moment waarop de verrekening plaats mag vinden in de tarieven, is twee jaar nadat het faillissement is uitgesproken.
31. In december 2012 zijn de vergunninghouders Orro¹⁵ en Trianel¹⁶ beide failliet verklaard. Uit de voorgaande paragraaf volgt dat de gedeerde tariefinkomsten over 2012 in de tarieven van 2014 verrekenend mogen worden. Alle netbeheerders hebben de mogelijkheid gekregen om aan ACM een, middels een accountantsverklaring goedgekeurd, overzicht van de gedeerde tariefinkomsten te overleggen. De gedeerde tariefinkomsten volgende uit het

¹³ Besluiten van 31 maart 2011 met kenmerk 103636.

¹⁴ TarievenCode Gas, gewijzigd vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt bij besluit van 7 november 2013, kenmerk 13.0274.52.

¹⁵ Uitspraak faillissement Orro Energy Nederland B.V. op 21 december 2012.

¹⁶ Uitspraak faillissement Trianel Energie B.V. op 27 december 2012.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014 voor Liander N.V.

faillissement van Orro en Trianel zijn, na indexatie, per netbeheerder toegevoegd aan de Totale Inkomsten 2014.

5.3 Correctie voor vervallen vergoeding dubieuze debiteuren 2013

32. Als gevolg van de voorgenomen invoering van het verplichte leveranciersmodel op 1 april 2013 heeft ACM voor de tarieven 2013 een correctie doorgevoerd omdat de netbeheerders vanaf die datum geen transporttarieven en tarieven voor de periodieke aansluitvergoeding bij kleinverbruikers meer hoefden te incasseren. Tot 1 april 2013 behoorde dit wel tot de taken van de netbeheerders en werd voorzien in een forfaitaire vergoeding voor het incassorisico dat zij lopen bij het innen van voornoemde tarieven.
33. Op verzoek van de sector is de invoering van het verplichte leveranciersmodel door de Minister uitgesteld van 1 april 2013 tot 1 augustus 2013. Dit betekent dat de correctie die heeft plaatsgevonden over 9 maanden feitelijk plaats had moeten vinden over 5 maanden.
34. ACM corrigeert derhalve de Totale Inkomsten 2014 voor deze achteraf onjuist gebleken correctie op de Totale Inkomsten 2013 op de volgende wijze: van de neerwaartse correctie van 2013 wordt vier-negende deel middels een opwaartse correctie aan de Totale Inkomsten van 2014 toegevoegd.

5.4 Correctie voor netverliezen gas als gevolg van codewijzigingen

35. Tijdens de komende reguleringsperiode (2014-2016) zullen de netbeheerders gas verantwoordelijk worden voor de inkoop van netverliezen gas.¹⁷ In het methodebesluit heeft ACM aangegeven voornemens te zijn een correctie op de tarieven voor 2014 en 2015 toe te passen vanwege de inkoop van netverliezen gas. ACM past deze correctie toe omdat de methodiek van regulering leidt tot een geleidelijke ingroei van de vergoeding voor de verwachte efficiënte kosten van de inkoop van netverliezen gas, waardoor in deze jaren sprake is van een gedeeltelijke vergoeding voor de verwachte efficiënte kosten van de inkoop van netverliezen gas.

¹⁷ *Besluit 103640/40 d.d. 18 juli 2013:*

Wijzigingen in de Meetvoorwaarden Gas, de Allocatievoorwaarden Gas en de Begrippenlijst Gas;

Besluit ACM/DJZ/2013/204402 d.d. 8 oktober 2013:

Wijzigingen in de Informatiecode Elektriciteit en Gas en de Begrippenlijst Gas;

Ontwerpbesluit ACM/DJZ/2013/203427: Staatscourant 2013 nr. 25702 d.d. 20 september 2013:

Wijzigingen in de TarievenCode Gas, de Allocatievoorwaarden Gas en de Meetvoorwaarden Gas.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

36. Inmiddels heeft ACM besloten dat de regionale netbeheerders gas met ingang van 1 januari 2015 verantwoordelijk zullen zijn voor de inkoop van netverliezen gas.¹⁸ Dit betekent dat de verwachte efficiënte kosten voor de inkoop van netverliezen gas in het jaar 2014 nul bedragen. Conform het methodebesluit is in de berekening van het beginpunt van de reguleringsperiode (Begininkomsten 2013) geen rekening gehouden met de extra kosten voor de inkoop van netverliezen gas. Wel zijn deze kosten volledig in het eindpunt van de reguleringsperiode verwerkt (Eindinkomsten 2016). Vanwege de geleidelijke ingroei leidt de reguleringsmethodiek tot een zekere vergoeding voor de kosten van inkoop van netverliezen in 2014. Nu de verwachte efficiënte kosten in 2014 nul bedragen, past ACM een neerwaartse correctie toe op de tarieven voor 2014 door hiervan de in de x-factor meegenomen vergoeding voor 2014 af te trekken. ACM berekent dit bedrag door het verschil te nemen tussen de Totale Inkomsten voor 2014 voor iedere netbeheerder op basis van de (vastgestelde) x-factor *inclusief netverliezen* en de x-factor *exclusief netverliezen* zoals deze is weergegeven in het x-factormodel behorende bij de x-factorbesluiten voor de vijfde reguleringsperiode gas.¹⁹

14/27

5.5 Correctie voor besparingen als gevolg van invoering van het nieuwe marktmodel

37. De afgelopen jaren is in fases het nieuwe marktmodel geïntroduceerd. In 2009 is het capaciteitstarief voor gas volledig ingevoerd. Op 1 augustus 2013 is het leveranciersmodel voor de hele sector ingevoerd, hetgeen onder meer een omkering van de meetketen tot gevolg had. Door dit laatste ligt de meetverantwoordelijkheid niet meer bij de netbeheerders, maar bij de leveranciers. Bovenstaande heeft geleid tot een aanzienlijke taakverlichting – en daarmee tevens een aanzienlijke kostenbesparing – bij de netbeheerders.

38. ACM heeft in haar methodebesluit rekening gehouden met deze kostenbesparing: in de vijfde reguleringsperiode groeien de begininkomsten naar het efficiënte kostenniveau in 2016 (de Eindinkomsten) toe. Hiermee zullen de besparingen als gevolg van het nieuwe marktmodel eerst in 2016 volledig in de tarieven van de netbeheerders zijn verwerkt. Deze ingroeiethodiek heeft echter tot gevolg dat in de jaren 2014 en 2015 de besparingen als gevolg van het nieuwe marktmodel maar deels in de tarieven van die jaren verwerkt zullen zijn en de netbeheerders daarmee over die jaren een surplus aan inkomsten zullen hebben.

¹⁸ De ingangsdatum is vastgelegd in besluit ACM/DJZ/2013/204402 d.d. 8 oktober 2013: Wijzigingen in de Informatiecode Elektriciteit en Gas en de Begrippenlijst Gas.

¹⁹ Voor de exacte berekening van de x-factor *exclusief netverliezen* verwijst ACM naar de x-factorbesluiten behorende bij de vijfde reguleringsperiode gas, d.d. 30 september 2013.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

39. Om de besparingen als gevolg van het nieuwe marktmodel zo snel mogelijk in de tarieven van de regionale netbeheerders te verwerken, en daarmee volledig ten goede te laten komen aan de afnemer, heeft de wetgever de correctiebevoegdheid van ACM met de invoering van artikel 81c, tweede lid, onderdeel d, van de Gaswet verruimd. ACM maakt van deze wettelijke mogelijkheid gebruik om, specifiek voor de besparingen als gevolg van het nieuwe marktmodel, de tarieven voor het jaar 2014 neerwaarts te corrigeren.
40. ACM baseert de besparingen over 2014 op het rapport van Ecorys c.s. zoals beschreven in het methodebesluit.²⁰
41. ACM bepaalt het correctiebedrag door eerst te berekenen wat de Totale Inkomsten voor 2014 voor iedere netbeheerder zijn op basis van de (vastgestelde) x-factor en Begininkomsten. In deze berekening van de Totale Inkomsten voor 2014 is nog *niet volledig* rekening gehouden met alle besparingen als gevolg van het nieuwe marktmodel. In het x-factormodel behorende bij de x-factorbesluiten van de vijfde regeringsperiode gas heeft ACM opgenomen wat de x-factor en Begininkomsten zouden zijn geweest wanneer *wel* direct rekening was gehouden met de volledige besparingen als gevolg van het marktmodel.²¹ ACM berekent ook wat de Totale Inkomsten 2014 zouden zijn geweest op basis van deze 'virtuele' x-factor en begininkomsten. Het verschil tussen beide inkomstenbedragen is het correctiebedrag voor de tarieven 2014.

15/27

Vaststelling Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties

42. ACM stelt de Totale Inkomsten voor het jaar 2014 inclusief correcties voor Liander vast op EUR 329.954.349. Voor de berekening van de Totale Inkomsten inclusief deze correcties verwijst ACM naar Bijlage 1 van het onderhavige besluit. ACM beoordeelt het tarievenvoorstel van Liander op basis van deze Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties.

6 Beoordeling Tarieven

43. ACM beoordeelt het ontvangen tarievenvoorstel aan de hand van artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet. Daartoe toetst ACM het tarievenvoorstel onder meer aan de richtlijnen voor het tarievenvoorstel die ACM bij het verzoek aan de netbeheerders om een voorstel in te dienen, heeft meegedeeld. Deze richtlijnen zien toe op de ontwikkeling van de Totale Inkomsten en de individuele tarieven voor iedere netbeheerder. Eveneens toetst ACM de tarievenvoorstellen aan de TarievenCode Gas.

²⁰ Rapport van Ecorys, UC Partners en TU Delft, *Kostenbesparingen als gevolg van de invoering van het verplichte leveranciersmodel*, juli 2013. Dit rapport is nader toegelicht in randnummer 210 e.v. van het methodebesluit.

²¹ Zie hiervoor het rekenmodel bij het x-factorbesluit voor de vijfde reguleringsperiode gas; tabblad 'bijlage 1'.

*Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.***

Beoordelingskader tarievenvoorstellen

44. ACM heeft de tarievenvoorstellen op de hierna volgende punten getoetst.
45. ACM heeft in de eerste plaats beoordeeld of het tarievenvoorstel van Liander voldoet aan de eis dat de inkomsten behaald met de aansluittarieven en de inkomsten behaald met de transporttarieven, niet meer dan 1% afwijken van de door ACM gehanteerde richtbedragen voor de transport- en aansluitdienst. In het methodebesluit heeft ACM aangegeven dat zij bij het vaststellen van de tarieven rekening houdt met de balansfactor.²² ACM doet dit door de Totale Inkomsten van de netbeheerders middels de balansfactor te verdelen over de (tarieven van de) transportdienst en de aansluitdienst door het vaststellen van richtbedragen voor de transport- en aansluitdienst. Hiermee zorgt ACM ervoor dat de tarieven van beide diensten op een kostengeoriënteerd niveau worden vastgesteld en er geen inkomsten verschuiven tussen de aansluitdienst en transportdienst. Indien een netbeheerder meer dan 1% van één van de richtbedragen afwijkt, moet daar een degelijke onderbouwing aan ten grondslag liggen.
46. In de tweede plaats heeft ACM beoordeeld of de netbeheerder voor ieder voorgesteld tarief bij een van het verwachte niveau afwijkende tariefmutatie een afdoende kostenonderbouwing heeft aangeleverd. Vanuit het principe van kostenoriëntatie eist ACM dat de tariefmutaties die afwijken van de gemiddeld verwachte tariefmutatie, door de netbeheerder onderbouwd worden. Deze gemiddeld verwachte tariefmutatie, die per groep van tariefcategorieën kan verschillen, wordt gebaseerd op de toepassing van de x-factor, q-factor en de cumulatieve effecten van correcties op de tarieven van 2014. Uit de kostenonderbouwing moet blijken dat een afwijking van de verwachte tariefmutatie noodzakelijk is om specifiek voor het voorgestelde tarief tot een meer kostengeoriënteerd tarief te komen. ACM verzoekt in ieder geval om een kostenonderbouwing bij afwijkingen van meer dan vier procentpunt (positief of negatief) ten opzichte van de verwachte tariefmutatie.
47. In de derde plaats heeft ACM de tariefopbouw van de tarievenvoorstellen van de aansluitdienst getoetst. Aansluitingen met een kleinere aansluitcapaciteit kunnen over het algemeen voor minder kosten worden aangelegd dan aansluitingen met een grotere aansluitcapaciteit. Daarnaast moet in de tarievenvoorstellen rekening worden gehouden met het feit dat voor de aansluitcategorieën vanaf 40 m³/uur alleen het aansluitpunt wordt gereguleerd. ACM heeft getoetst of deze kostenverschillen voldoende worden weerspiegeld door de tarievenvoorstellen.

16/27

²² Besluit van 26 september 2013 met kenmerk ACM/DE/2013/103998/549, randnummer 151.

*Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.***

48. In de vierde plaats toetst ACM of de eenmalige aansluitvergoeding (hierna: EAV) en de periodieke aansluitvergoeding (hierna: PAV) behorende bij dezelfde aansluitcategorie een logische verhouding met elkaar hebben. De PAV bestaat grofweg uit twee onderdelen; een deel ter dekking van de vervangingskosten van de aansluiting en een deel ter dekking van de kosten voor het operationeel houden van een storingsdienst. ACM concludeert hieruit dat de kosten die ten grondslag liggen aan de PAV logischerwijs gerelateerd zijn aan de kosten voortvloeiende uit de EAV en dat dit ook in de tarieven terug te zien moet zijn.
49. Met inachtneming van voornoemd toetsingskader heeft ACM de individuele voorstellen getoetst.
50. ACM gaat bij de vaststelling van de tarieven uit van de rechtmatigheid van het methodebesluit en het x-factorbesluit voor de vijfde reguleringsperiode. Dat deze besluiten nog niet onherroepelijk zijn, doet daar niet aan af. Artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat de werking van een besluit niet wordt geschorst door het maken van bezwaar of het instellen van beroep. Daarom gaat ACM uit van de rechtsgeldigheid en de rechtmatigheid van het genoemde methodebesluit en x-factorbesluit.

Beoordeling tarievenvoorstel Liander

51. ACM was bij de beoordeling van het tarievenvoorstel van Liander van 18 oktober 2013 van mening dat de verhouding tussen de PAV en de EAV in enkele categorieën een kostenonderbouwing was benodigd. ACM heeft Liander gevraagd een kostenonderbouwing te geven van de PAV-tarieven in deze categorieën. Hierop heeft Liander een kostenonderbouwing aangeleverd en daarnaast een aangepast tarievenvoorstel ingediend op 8 november 2013 dat hiermee in overeenstemming is. ACM is daarom van oordeel dat het aangepaste tarievenvoorstel van Liander op dit punt voldoet aan de wettelijke eisen.
52. Bij de beoordeling van de tarievenvoorstellen heeft Liander ervoor gekozen af te wijken van de door ACM gehanteerde richtbedragen. De onderbouwing hiervoor is dat een strikte naleving van de richtbedragen tot gevolg zou hebben dat in 2014 de tarieven voor de aansluitdienst sterk zouden stijgen, terwijl te voorzien is dat deze tarieven in 2015 en 2016 weer zouden dalen. Liander heeft ervoor gekozen om de tarieven zo aan te passen dat er zich tot en met 2016 een stabielere tariefontwikkeling voordoet. ACM erkent het belang van een geleidelijke tariefontwikkeling en heeft ingestemd met dit van de richtbedragen afwijkende tarievenvoorstel. De reden hiertoe is dat ACM, naast kostenoriëntatie, ook een stabiele tariefontwikkeling van groot belang acht.

*Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.***

53. ACM oordeelt op grond van het beoordelingskader in de voorgaande randnummers dat het door Liander op 8 november 2013 ingediende tarievenvoorstel voldoet aan alle in artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet genoemde eisen.

*Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.***

7 Dictum

54. Op grond van artikel 81c, eerste en tweede lid, van de Gaswet stelt ACM de transport- en aansluittarieven voor het jaar 2014, die Liander N.V. ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig Bijlage 2.
55. Van dit besluit zal ACM mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal ACM dit besluit publiceren op de website van ACM (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van ACM. Daarnaast is iedere netbeheerder verplicht om een exemplaar van de voor hem geldende tarieven voor een ieder ter inzage te leggen in al zijn vestigingen.
56. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014.

Den Haag,
Datum, 2 december 2013

Autoriteit Consument en Markt
namens deze:

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.

19/27

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

Bijlage 1 Berekening van de Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties

1 Inleiding

1. De transport- en aansluittarieven voor het jaar 2014 worden vastgesteld op basis van de Totale Inkomsten voor 2014. In deze bijlage legt ACM uit hoe zij de Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties voor iedere netbeheerder berekent.
2. Ten eerste gebruikt ACM de formule uit artikel 81b, eerste en tweede lid, van de Gaswet. Hiermee berekent ACM de Totale Inkomsten 2014. ACM hanteert hiervoor de Begininkomsten 2013 zonder correcties en hanteert daarbij de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (hierna: cpi), de x -factor en de q -factor die gelden voor de vijfde reguleringsperiode voor regionale netbeheerders gas (2014-2016, hierna: NG5R).

$$TI_{i,2014}^{excl.corr} = BI_{i,2013}^{excl.corr} \cdot (1 + cpi_{2014} - x_{i,2014-2016} + q_{i,2014-2016})$$

waarbij:

$TI_{i,2014}^{excl.corr}$ de Totale Inkomsten 2014 van netbeheerder i zonder correcties.

$BI_{i,2013}^{excl.corr}$ de Begininkomsten 2013 van netbeheerder i zonder correcties.

cpi_{2014} de cpi ²³ voor het jaar 2014.

$x_{i,2014-2016}$ de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering voor netbeheerder i in de jaren 2014 tot en met 2016.

$q_{i,2014-2016}$ de kwaliteitsterm²⁴ voor netbeheerder i in de jaren 2014 tot en met 2016.

3. ACM past op de transport- en aansluittarieven voor het jaar 2014 zeven correcties toe:

²³ de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

²⁴ Omdat de kwaliteitsterm voor de netbeheerders gas op nihil gesteld is zal deze niet opgenomen worden in de verdere formules.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

Correcties

In formules

▪ Bijzonderheid: Faillissement Orro en Trianel	$Cor_{i,2014}^{FOT2012}$
▪ Aanpassing Correctie vervallen vergoeding dubieuze debiteuren 2013 over 2013	$Cor_{i,2014}^{DD2013}$
▪ Nacalculatie ORV Lokale Heffingen over 2012	$Cor_{i,2014}^{LH2012}$
▪ Nacalculatie RENDO wijziging x-factor NG3R 2008-2010	$Cor_{REND0,2014}^{xNG3R}$
▪ Bijzonderheid: saldo verrekenen i.v.m. lagere tarieven Enexis over 2012 en 2013	$Cor_{Enexis,2014}^{LT,t}$
▪ Correctie tarieven 2014 invoering Nieuwe Marktmodel	$Cor_{i,2014}^{INMM2014}$
▪ Correctie tarieven 2014 invoering netverliezen gas	$Cor_{i,2014}^{NVG2014}$

21/27

4. ACM berekent de Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties voor de netbeheerder zodoende als volgt:

$$TI_{i,2014}^{incl.corr} = TI_{i,2014}^{excl.corr} + Cor_{i,2014}^{FOT2012} + Cor_{i,2014}^{DD2013} + Cor_{i,2014}^{LH2012} + Cor_{REND0,2014}^{xNG3R} + Cor_{Enexis,2014}^{LT,t} + Cor_{i,2014}^{INMM2014} + Cor_{i,2014}^{NVG2014}$$

waarbij:

$TI_{i,2014}^{incl.corr}$ de Totale Inkomsten 2014 van netbeheerder i inclusief correcties

5. ACM vergoedt als onderdeel van het correctiebedrag de relevante belastingrente (voorheen: heffingsrente) voor de nacalculatie. Deze belastingrente wordt op jaarbasis berekend, met gebruikmaking van de belastingrentepercentages per kwartaal volgens art. 30f, vijfde lid van de Algemene wet inzake de rijksbelastingen. De belastingrente wordt berekend door het samengestelde product te nemen van de belastingrentepercentages vanaf het jaar waarop de nacalculatie ziet (ofwel: het prijspeil waarin de nacalculatie is uitgedrukt) tot het jaar waarin de vergoeding van de correctie voor de nacalculatie plaatsvindt (in onderhavig besluit is dat het jaar 2014).

6. Zodoende berekent ACM de correcties voor de netbeheerder als volgt:

$$Cor_{i,t}^{Qt} = Nac_i^{Qs} \cdot (1 + r_{s,t}^{bel})$$

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

waarbij:

Nac_i^{Qs} het bedrag van nacalculatie Q voor jaar s voor netbeheerder i

$r_{s,t}^{Bel}$ de relevante belastingrente om een bedrag uitgedrukt in het prijspeil van het jaar s naar het jaar t te brengen

7. In de volgende hoofdstukken van deze bijlage wordt uitgelegd hoe ACM de individuele nacalculatiebedragen berekent. De aanleiding en toelichting bij de nacalculatie is in de hoofdstekst van het besluit te vinden, in deze bijlage gaat ACM uitsluitend nog in op de berekeningswijze.

2 Nacalculaties

2.1 Faillissement Orro en Trianel

8. ACM berekent de compensatie die de netbeheerders ontvangen als gevolg van misgelopen tariefinkomsten door het faillissement van Orro en Trianel in 2012 als volgt:

$$Nac_i^{FOT2012} = GI_{i,2012}^{FO} + GI_{i,2012}^{FT}$$

waarbij:

$GI_{i,2012}^{FO}$ de gederfde inkomsten van netbeheerder i voor het jaar 2012 als gevolg van het faillissement van Orro.

$GI_{i,2012}^{FT}$ de gederfde inkomsten van netbeheerder i voor het jaar 2012 als gevolg van het faillissement van Trianel.

2.2 Vervallen vergoeding dubieuze debiteuren 2013

9. ACM berekent de tariefverlaging voor het vervallen van de vergoeding voor dubieuze debiteuren als volgt:

$$Nac_i^{DD2013} = -\frac{4}{9} Cor_{i,2013}^{DD2013}$$

waarbij:

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

$Cor_{i,2013}^{DD2013}$ de correctie op het totale inkomen van netbeheerder i in 2013 als gevolg van het wegvallen van forfaitaire percentage aan voorziening voor dubieuze debiteuren als gevolg van voorgenomen introductie van het nieuwe marktmodel per 1 april 2013. Deze correctie is opgenomen in het tarievenbesluit voor netbeheerder i voor 2013.

2.3 ORV Lokale Heffingen 2012

10. ACM berekent het bedrag als gevolg van de nacalculatie op basis van de feitelijke gegevens voor het objectiveerbare regionale verschil 'Lokale Heffingen' als volgt:

$$Nac_i^{LH2012} = TI_{i,2012}^{LH_feitelijk} - TI_{i,2012}^{LH_schatting}$$

waarbij:

$TI_{i,2012}^{LH_feitelijk}$ de totale inkomsten voor het jaar 2012 van netbeheerder i op basis van de x-factorberekening voor de vierde periode (zoals gebruikt voor de x-factorbesluiten van 31 maart 2011) met gebruikmaking van feitelijke gegevens voor de kosten van lokale heffingen.

$TI_{i,2012}^{LH_schatting}$ de totale inkomsten voor het jaar 2012 van netbeheerder i op basis van de x-factorberekening voor de vierde periode (zoals gebruikt voor de x-factorbesluiten van 31 maart 2011) met gebruikmaking van geschatte gegevens voor de kosten van lokale heffingen.

2.4 RENDO wijziging x-factor NG3R 2008-2010

11. De nacalculatie voor RENDO naar aanleiding van de wijziging van de x-factor als gevolg van het besluit op bezwaar voor de derde reguleringsperiode bestaat feitelijk uit drie gedeeltes. Deze worden hieronder puntsgewijs behandeld. De formule voor de totale nacalculatie luidt als volgt:

$$Nac^{bob} = Nac_t^{\Delta x} + Nac_t^{LH,inv} + Nac_t^{LH}$$

waarbij:

$Nac_t^{\Delta x}$ het nacalculatiebedrag voor jaar t dat volgt uit de wijziging van de x-factor voor de derde reguleringsperiode.

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

$Nac_t^{LH,inv}$ het nacalculatiebedrag voor jaar t volgend uit het terugdraaien van de nacalculaties ORV lokale heffingen.

Nac_t^{LH} het nacalculatiebedrag voor jaar t volgend uit de herberekening van de nacalculaties ORV lokale heffingen uit 2010, 2011 en 2012.

12. Als eerste wordt berekend wat de totale inkomsten voor RENDO zijn geweest over de jaren 2008, 2009 en 2010 op basis van de oude x-factor voor de derde reguleringsperiode gas. Dit betreft het bedrag zonder correcties. Vervolgens wordt berekend wat de totale inkomsten voor RENDO zouden moeten zijn over de jaren 2008, 2009 en 2010 op basis van de gewijzigde x-factor.

$$Nac_t^{\Delta x} = TI_t^{x_{nieuw}} - TI_t^{x_{oud}}$$

waarbij:

$TI_t^{x_{nieuw}}$ de totale inkomsten voor jaar t zoals deze voortvloeit uit de gewijzigde x-factor.

$TI_t^{x_{oud}}$ de totale inkomsten voor jaar t zoals deze voortvloeit uit de oorspronkelijke x-factor.

13. Daarna worden naar aanleiding van het besluit op bezwaar de nacalculaties voor de ORV lokale heffingen over 2008 tot en met 2010, die ACM in de tarievenbesluiten van 2010 tot en met 2012 heeft opgenomen, opnieuw berekend. Als eerste wordt gestart met het terugdraaien van de eerdere nacalculaties ORV lokale heffingen uit de tarievenbesluiten 2010 tot en met 2012.

$$Nac_t^{LH,inv} = inv(Nac_t^{LH,t-2})$$

waarbij:

inv de inverse van hetgeen hierop tussen haakjes volgt

$(Nac_t^{LH,t-2})$ het nacalculatiebedrag over jaar $t-2$ volgend uit het terugdraaien van de nacalculaties ORV lokale heffingen in jaar t

14. Als laatste berekent ACM de nacalculaties voor de ORV lokale heffingen 2008-2010 opnieuw op basis van de, als gevolg van het bezwaar op beroep, gewijzigde gegevens. Voor alle drie de nacalculaties wordt de PRD data uit 2010 als schatting voor de werkelijke ORV in 2008 tot en met 2010 gebruikt.

$$Nac_t^{LH} = Nac_t^{x_{nieuw}}$$

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

waarbij:

$Nac_t^{x,nieuw}$ het nacalculatiebedrag over jaar t op basis van de opnieuw vastgestelde x-factor en de PRD-data 2010.

Verrekening lagere tarieven Enexis 2012 en 2013

15. ACM berekent de correcties als gevolg van de verlaagde tarieven van Enexis in 2012 als volgt:

$$Nac_{Enexis}^{VT,2012} = \begin{cases} \text{als} & Nac_{Enexis}^{LH2012} + Nac_{Enexis}^{FOT2012} > 0 \\ \text{dan:} & 0 \\ \text{anders:} & - Nac_{Enexis}^{LH2012} - Nac_{Enexis}^{FOT2012} \end{cases}$$

waarbij:

$Nac_{Enexis}^{VT,2012}$ Het totaal van de verrekening voor Enexis over 2012 als gevolg van het hanteren van verlaagde tarieven door Enexis in 2012

16. ACM berekent de correcties als gevolg van de verlaagde tarieven van Enexis in 2013 als volgt:

$$Nac_{Enexis}^{VT,2013} = \begin{cases} \text{als} & Nac_{Enexis}^{DD2013} > 0 \\ \text{dan:} & 0 \\ \text{anders:} & - Nac_{Enexis}^{DD2013} \end{cases}$$

waarbij:

$Nac_{Enexis}^{VT,2013}$ Het totaal van de verrekening voor Enexis over 2013 als gevolg van het hanteren van verlaagde tarieven door Enexis in 2013

2.5 Invoering nieuwe marktmodel

17. ACM berekent de correcties voor 2014 als gevolg van de invoering van het nieuwe marktmodel in augustus 2013 als volgt:

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014
voor **Liander N.V.**

$$Cor_{i,2014}^{INMM2014} = TI_{i,2014}^{2013,excl_ingroei_x} - TI_{i,2014}^{2013,incl_ingroei_x}$$

waarbij:

$TI_{i,2014}^{2013,excl_ingroei_x}$ de totale inkomsten van netbeheerder i voor 2014 exclusief ingroei via de x-factor voor het nieuwe marktmodel en exclusief correcties

$TI_{i,2014}^{2013,incl_ingroei_x}$ de totale inkomsten van netbeheerder i voor 2014 inclusief ingroei via x-factor voor het nieuwe marktmodel en exclusief correcties

2.6 Invoering netverliezen gas

18. ACM berekent de correcties voor 2014 als gevolg van het feit dat de regionale netbeheerders vanaf de vijfde reguleringsperiode gas verantwoordelijk zijn voor de kosten voor netverliezen gas als volgt:

$$Cor_{i,2014}^{NVG2014} = TI_{i,2014}^{NVG2014,excl_ingroei_x} - TI_{i,2014}^{NVG2014,incl_ingroei_x}$$

waarbij:

$TI_{i,2014}^{NVG2014,excl_ingroei_x}$ de totale inkomsten van netbeheerder i voor 2014 exclusief ingroei via de x-factor voor netverliezen gas en exclusief correcties

$TI_{i,2014}^{NVG2014,incl_ingroei_x}$ de totale inkomsten van netbeheerder i voor 2014 inclusief ingroei via x-factor voor netverliezen gas en exclusief correcties

Besluit tot vaststelling van de transport- en aansluittarieven gas per 1 januari 2014 voor Liander N.V.

Appendix bij Bijlage 1: TI-berekening 2014 incl. correcties

	COGAS	DWB	ENDNET	ENEXIS	LIANDER	RENDO	STEDIN	WESTLAND	ZEBRA
TI-berekening Gas 2014									
Totale Inkomsten exclusief correcties									
Beginkosten 2013 (exclusief correcties)	22.155.782	30.603.336	62.282.919	320.334.771	3.42.731.736	18.354.486	297.632.152	18.389.511	6.440.014
X-factor 2014-2016	7,75	6,93	6,99	6,94	6,35	7,13	6,82	5,87	10,77
O-factor 2014-2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CPI 2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TI 2014 (exclusief correcties)	21.059.071	29.339.418	59.673.265	307.072.912	3.30.564.759	17.559.737	286.262.604	17.824.953	5.926.745
			2,80%						
Correcties in tarieven 2014									
Correcties in TI 2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nacalc. Overname private netten 2012 in 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nacalc. Overname private netten 2012 in 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nacalc. Overname private netten 2013 in 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nacalc. Faillissement Orro en Trianel	-	-	17.129	73.933	23.270	6.062	66.228	3.254	-
Nacalc. Correctie vervallen vergoeding dubieuze debiteuren 2013	49.604	63.083	134.351	692.620	742.925	40.812	629.804	16.650	-
Nacalc. Correctie tarieven 2014 invoering netverliezen gas	179.462	348.978	579.231	2.917.080	2.913.220	137.659	2.589.400	474.449	477.205
Correctie tarieven 2014 invoering marktmodel	199.864	263.957	574.480	2.914.210	3.133.759	139.856	2.500.562	74.113	-
Nacalc. Verandering schatting door data Lokale Heffingen 2012	632.655	61.186	-	105.210	4.670.374	184.102	577.473	-	-
Nacalc. RENDO wijziging X-factor NG3R 2009 (deel 1)	-	-	-	-	-	128.009	-	-	-
Nacalc. RENDO wijziging X-factor NG3R 2010 (deel 1)	-	-	-	-	-	250.769	-	-	-
Nacalc. RENDO wijziging X-factor NG3R 2010 (deel 2)	-	-	-	-	-	371.764	-	-	-
Nacalc. RENDO wijziging X-factor NG3R 2010 (deel 3)	-	-	-	-	-	22.590	-	-	-
Nacalc. RENDO Tengetrazen nacalc. LH 2008 (deel 2)	-	-	-	-	-	67.615	-	-	-
Nacalc. RENDO Tengetrazen nacalc. LH 2009 (deel 2)	-	-	-	-	-	191.827	-	-	-
Nacalc. RENDO nacalc. LH 2010 (deel 2)	-	-	-	-	-	62.629	-	-	-
Nacalc. RENDO nacalc. LH 2008 (deel 3)	-	-	-	-	-	162.737	-	-	-
Nacalc. RENDO nacalc. LH 2009 (deel 3)	-	-	-	-	-	241.967	-	-	-
Nacalc. RENDO nacalc. LH 2010 (deel 3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijzonderheid nacalc. saldo verrekken i.v.m. lagere tarieven Enexis over 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijzonderheid nacalc. saldo verrekken i.v.m. lagere tarieven Enexis over 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaalbedrag Correcties in TI 2014	962.378	488.566	1.002.231	5.168.670	610.411	518.402	5.071.403	528.658	477.205
Totale Inkomsten 2014 inclusief correcties	20.096.693	28.850.983	58.671.034	301.904.241	3.29.954.349	18.078.138	281.191.201	17.296.295	5.448.540
Verdeling inkomsten over transport- en aansluitdienst									
Totale kosten ADT b.v. balansfactor (gem. 2010-2012)	3.467.750	4.321.940	11.435.691	37.954.461	68.946.424	2.705.620	59.630.748	1.037.832	-
Totale kosten TD b.v. balansfactor (gem. 2010-2012)	16.020.082	20.284.234	38.655.289	195.672.188	238.298.546	18.226.326	207.162.165	17.557.229	4.397.979
Aandeel AD	18%	18%	23%	16%	22%	13%	22%	6%	100%
Aandeel TD	82%	82%	77%	84%	78%	87%	78%	94%	-
Richtbedrag inkomsten AD	3.576.083	5.067.494	13.394.500	48.396.622	74.042.457	2.336.667	63.007.739	965.346	-
Richtbedrag inkomsten TD	16.520.600	23.783.388	45.276.535	253.006.619	255.911.892	15.741.471	218.183.462	16.330.950	5.448.540

27/27